

Kuntalaisaloite, Aittolammen vedenkorkeuden säätöhanke

Tekninen lautakunta 30.01.2024 § 7

13/00.01.02.04/2023

Kulhon Aittolammen ranta-asukkaat ovat tehneet tekniselle lautakunnalle osoitetun aloitteen 19.12.2022 Aittolammen vedenkorkeuden säätöhankeesta.

Aloitteen tekijät ovat huolestuneita lammen vedenpinnan noususta ja sen aiheuttamista haitoista rantarakenteille. Samoin ollaan huolissaan lammen rehevöitymisestä.

Ympäristöpäällikkö:

Aittolammen vedenpinnan vaihtelut ja Aittolammen rehevöityminen ovat puhuttaneet asukkaita jo ainakin 2000-luvun alusta, jolloin asiasta on teetetty selvityksiä Joensuun Veden Kerolan vedenottamon lupaan liittyen. Tuolloin havaitun rehevöitymiskehityksen vuoksi, Aittolammen ranta-alueet valikoituivat 2000-luvun alussa pilottikohteeksi, jossa aloitettiin haja-asutus alueiden paineviemärointi ensimmäisenä valtion tukemana Kontiolahdella. Tuolloin havaittiin Aittolammella mm. sinileväesiintymiä ja viemärointityöntekijöiden mukaan kiinteistöjen jätevesien päätyminen ennen viemärointiä lampeen oli enemmän kuin todennäköistä. Vedenlaatuhavainnoissa näkyy 2000-luvun alkuvuosilta selviä kuormitushuippuja.

Tultaessa 2020-luvulle Aittolammen vedenpinnan noususta tehtiin kuntaan ja ELY-keskukseen haittailmoituksia, joissa epäiltiin Joensuun Veden Aittopurossa olevan mittapadon aiheuttavan vedenpinnan nousua Aittolammessa. Joensuun Veden on Kerolan vedenottamon tarkkailumääräysten perusteella seurattava Aittolammen pintaa ja Aittopuron virtaamaa, jotta voidaan seurata, mitä pohjaveden ottaminen vaikuttaa Aittolampeen purkautuvaan pohjaveden määrään ja miten se näkyy vedenpinnan korkeusvaihteluina ja Aittopuron virtaamassa. Joensuun Vesi teetti vuonna 2020 konsulttiselvityksen Aittolammen pinnankorkeudesta ja Aittopuron virtaamasta. Selvityksen mukaan havaittu Aittolammen pinnankorkeuden muutos ei johdu Joensuun Veden vedenotosta tai Aittopurossa olevista mittapadoista.

Vuonna 2021 kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja ELY-keskus vesilain valvontaviranomaisina tekivät Aittolammelle sekä Aittopuroon ja sen luusuaan maastokäynnin. Maastokäynnin ja käytössä olevien tietojen perusteella ei ole havaittu yhtä selittävää tekijää vedenkorkeuden nousulle. Maastokäynnistä tehdyssä muistiossa otettiin kantaa myös Aittopuron ruoppausasiaan, jota oli esitetty ratkaisuksi asiaan. Haitankärsijöiden, ei siis kunnan ja vesilain valvontaviranomaisen, on mahdollisuus hakea Itä-Suomen aluehallintovirastolta vesilain mukaista lupaa ruoppaukselle, jolla lammenpintaa lasketaan. Lupahakemus edellyttää laajoja selvityksiä, hyvää suunnittelua ja asiantuntevuutta, koska hankkeella olisi vaikutuksia lukuisien kiinteistöjen etuihin ja oikeuksiin. Muistion mukaan tuolloin ei Aittopurossa havaittu sellaista tekoa tai rakennetta, mikä voisi selittää vedennousun. Trendimäinen vedenpinnan nousu vuodesta 2017 vuoteen 2022 oli noin 20 cm.

Vuonna 2022 saapuneen aloitteen takia Kontiolahden kunta teki Aittolammelle maastokäynnin kesäkuussa 2023 ja aloitettiin Aittolammen pinnan korkeuden tiheennetty seuranta. Veden pinta laski

Selvityksistä saatujen tulosten perusteella harkitaan valtion vesiensuojeluavustuksen hakemista syksyn 2024 avustushaussa Aittolammen tilan kohentamiseksi ja kuormituksen vähentämiseksi.

Lisätietoja: ympäristöpäällikkö Antti Suontama, p. 050 428 5123

Teknisen johtajan ehdotus:

Tekninen lautakunta antaa kuntalaisaloitteeseen yllä olevan esittelytekstin mukaisen ympäristöpäällikön vastauksen. Aloite katsotaan loppuun käsitellyksi.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.
